

Tarinoita yhteiseltä matkalta

Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ry 1999-

Tarinoita yhteiseltä matkalta

Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ry
1999-

***Eurooppalainen
Pääkaupunkiseutu ry***

Teksti, Graafinen suunnittelu ja taitto
Lauri Ikola

Julkaisija
Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ry

Ensimmäinen painos

Helsinki, 2023

ISBN 978-952-94-8697-7 (pehmeäkantinen)

ISBN 978-952-94-8698-4 (PDF)

Teoksen kirjoittamisesta	6
Esipuhe	8
JÄRJESTÖN SYNTY JA KEHITYS	
<i>Sivut 10-15</i>	
Järjestön alkutaival	10
Talous & hallinto	12
TOIMINTAA VUOSIEN VARRELTA	
<i>Sivut 16-38</i>	
Eurooppalaisen kulttuurin asialla	16
Eurocapitales	24
Ulkomaanmatkat	27
Vaalivuodet	31
Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajuuskaudet	33
Yhdistyksen jäsenet yhteiskunnallisina vaikuttajina	35
KATSE TULEVAISUUTEEN	
<i>Sivut 39-43</i>	
Katse tulevaisuuteen	39
LIITTEET JA LÄHTEET	
<i>Sivut 45-54</i>	45

Teoksen kirjoittamisesta

Pääsin osaksi keskusteluja historiikin laatimisesta syksyllä 2019, kun Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ry:n toiminta oli päässyt kunnioitettavaan 20 vuoden ikään. Pienimuotoinen teos nähtiin tuolloisen hallituksen toimesta mahdollisuutena muistella menneitä tärkeitä tapahtumia ja väylänä kertoa uusille toimijoille, mistä yhdistys sai alkunsa. Teoksessa ei haluttu kuitenkaan katsoa vain menneisyyteen vaan myös kohti tulevaa. Tästä syystä teoksen viimeinen luku “Katse tulevaisuuteen” on omistettu pohdinnoille siitä, mihin suuntaan yhdistyksen toivotaan seuraavien vuosikymmenien aikana menevän.

Teoksen sisällöt pohjautuvat yhdistyksen arkistoihin, yhdistyksen toiminnassa pitkään olleiden toimijoiden kanssa käydyille keskusteluille sekä kyselylomakkeen kautta saaduille vastauksille. Kirjoittajana minulle on tullut vahva tunne siitä, että yhdistyksen olemassaolon kannalta merkittävät tekijät ovat yhteisö ja ne ystävyysuhteet, joita yhdistyksen parissa toimiville ihmisille on syntynyt. Tässä teoksessa olen pyrkinyt vaalimaan ja kunnioittamaan tätä näkökulmaa unohtamatta, että yhdistyksellä on myös voimakas aatteellinen tehtävä edistää suomalaista keskustelua eurooppalaisen yhteistyön ja Euroopan unionin saralla.

Tampereella marraskuun 12 päivänä 2023

Lauri Ikola

Esipuhe

Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu (EPS) ry on saavuttamassa 25 vuoden iän. Kuluneisiin vuosiin on mahtunut monia vaiheita alkuvaiheen kotimaan innostuksesta kansainväliseen yhteistyöhön, toiminnan uusiutumiseen ja myös yleiseen yhdistystoiminnan hiipumiseen.

Eurooppapäivän 9.5. ja YK-päivän 24.10. vietto ovat olleet säännöllisiä vuotuisia tapahtumia, jotka on toteutettu yksin tai yhteistyökumppanien kanssa. Tavoitteena on ollut tuoda niin yhdistyksen jäsenet kuin pääkaupunkiseudun asukkaat niin soppatykin äärelle kuin ajankohtaisten eurooppalaisten aiheiden pariin seminaareihin ja muihin tapahtumiin. Korona-aikana ja sen jälkeen toiminnassa ovat korostuneet webinaarit, jotka mahdollistavat aiempaa laajemman osallistumisen etäyhteyden avulla.

EUn vaalivuosina ja Suomen EU-puheenjohtajuuksien alla yhdistyksen toiminta on ollut vilkasta tapahtumiseen ja kannanottoineen. Myös kunnallisvaalien yhteydessä erityisesti Helsingin päättäjähdokkailta on pyydetty näkemyksiä mm. siitä millaista EU-politiikkaa Suomi ja pääkaupunkiseutu tarvitsevat.

EPS on ollut alusta pitäen aktiivisesti mukana EUROCAPITALES-järjestön toiminnassa ja isännöinyt useita EUROCAPITALES- tapahtumia Suomessa. Alun perin Eurooppalaisen Ranskan yhteydessä toiminut verkosto rekisteröitiin vuoden 2023 aikana itsenäiseksi kansainväliseksi järjestöksi EUROCAPITALES INTERNATIONAL. Tämän uuden järjestön ensimmäisen hallituksen jäseneksi valittiin yleiskokouksessa syyskuussa 2023 EPS:n puheenjohtaja.

Yhdistyksen hallinnossa on neljännesvuosisadan toiminut monipuolisia eri alojen asiantuntijoita. Monet ovat olleet mukana pitkään – kaksi jopa hallituksen jäsenenä alusta pitäen. Kiitämme kaikkia yhdistykseen hallinnossa toimineita samoin kuin yhteistyökumppaneita ja jäseniä, jotka ovat mahdollistaneet yhdistyksen toiminnan jatkumisen ja kehittämisen. Erityiskiitos emojärjestö Eurooppalaiselle Suomelle (ES), jonka hallituksen jäsenenä yhdistyksen edustajat ovat voineet vaikuttaa sen tavoitteisiin. Yhdistyksen edustajia on toiminut ESn edustajina myös Kansainvälisen Eurooppaliikkeen eri elimissä. Helsingin kaupunki ansaitsee yhdistyksen tukijana erityisen kiitoksen - onhan yhdistyksen pääasiallinen taloudellinen tuki saatu Helsingin kaupungin avustuksena.

Yhdistyksen tulevaisuuden haasteet liittyvät erityisesti yhteyksien rakentamiseen ja taloudellisen tuen varmistamiseen mikä edellyttää entistä tiiviimpää yhteistyötä pääkaupunkiseudun kuntien ja järjestöjen kanssa.

EU on jälleen laajentumassa – yhteyksien avaaminen ja vahvistaminen uusien jäsen ehdokkaiden kuten Ukrainan ja muiden ehdokasmaiden pääkaupunkiseutujen kanssa saattaisi kiinnostaa ja innostaa niin vanhoja kuin uusia jäseniä.

Euroopan turvallisuutta on järkyttänyt Venäjän aggressiivinen hyökkäys Ukrainaankin ja yleinen Venäjän arvaamattomuuteen liittyvä uhka. Suomi on liittynyt ja Ruotsi on liittymässä puolustusliitto NATOOon, mikä on merkittävä muutos näiden ulko- ja turvallisuuspolitiikassa ja vaikuttamassa myös Baltian maiden turvallisuusnäkemuksiin.

Pohjoismaiden rauhaa ja rauhanvälitystä painottuvan profiilin rakentaminen NATOssa on haaste, jota EPSn on näiden maiden pääkaupunkiseutujen kanssa tarpeen pohtia.

Yhdistyksen lähiajan haasteena on myös väistämätön sukupolvenvaihdos aktiivien ikääntymisen vuoksi. Toiveena on saada uutta ja nuorekasta voimaa esimerkiksi Eurooppanuorten jäsenistä.

Toivotan Eurooppalaiselle Pääkaupunkiseutu ry:lle antoisaa ja sisältörikasta seuraavaa neljännesvuosisataa uusien haasteiden parissa.

Helsingissä, marraskuun 10 päivänä 2023

Ilari Rantakari

Emeritus suurlähettiläs

Puheenjohtaja

Järjestön synty & kehitys

Järjestön synty ja kehitys

Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ry:n perustava kokous järjestettiin helmikuun 3. päivänä 1999 Säätytalolla Helsingissä. Perustavaan kokoukseen osallistui 29 henkilöä. Kokouksen puheenjohtajana toimi yhdistyksen kattojärjestön Eurooppalainen Suomi ry:n toiminnanjohtaja Matti Viialainen. Kokouksessa valittiin yhdistyksen historian ensimmäinen hallitus, johon kuului 21 henkilöä.

Yhdistys perustettiin mielenkiintoisena vuotena. Suomessa järjestettiin eurovaalit kesäkuussa, ja Suomi aloitti historiansa ensimmäisen EU-puheenjohtajuuskauden heinäkuussa. Järjestön perustaminen linkittyi voimakkaasti Eurooppalaisen Suomen toimintaan. Osin siitä syystä yhdistyksen oma toiminta oli ensimmäisten vuosien aikana melko hiljaista, ja toiminnalle haettiin suuntaa.

Yhdistyksen perustamishetkellä varapuheenjohtajaksi noussut ja pitkään toiminnassa mukana ollut Hannele Toropainen kirjoitti vuonna 2003 opinnäytetyön, jossa hän käsitteli Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ry:n verkostoitumista ja oman suunnan löytämistä. Toropaisen opinnäytetyö pohjautui hänen kokemukseensa yhdistyksen toiminnasta sekä lähteinä olleisiin yhdistyksen asiakirjoihin, joiden henki on nähtävissä myös nykypäivänä.

Yhdistyksen asiakirjoista käy ilmi, että ensimmäisinä vuosina ei vielä järjestetty erityisesti omaa toimintaa. Eurooppa-päivän toimintaa järjestettiin yhdessä Eurooppalaisen Suomen kanssa, ja hallituksen jäseniä osallistui erilaisten verkostojen tapahtumiin.

Eurooppalaisen Suomen yhteisöjäsenenä olivat eduskunnassa toimivat puolueet ja erilaiset etujärjestöt. Tämä näkyi siinä, että yhdistyksen perustamishetkellä hallitukseen nousi paljon henkilöitä, jotka olivat mukana jonkin tahon mandaatilla. Toropainen kuvaa tämän johtaneen siihen, että alkuaikoina mukana oli paljon kiireisiä henkilöitä, joiden edellytykset toimintaan osallistumiselle olivat heikot. Keväällä 2002 pohdittiinkin käytäväkeskusteluissa yhdistyksen alasajoa.

Jäsenten aktiivisuutta erilaisissa yhteisöissä ja yhteiskunnallisissa foorumeissa ja siitä johtuvaa ajoittaista kiirettä ei kuitenkaan nähdä vain heikkoutena. Yhdistys on vuosien saatossa hyötynyt aktiivisista jäsenistä, joiden verkostojen kautta on löytynyt uusia kontakteja ja mahdollisuuksia esimerkiksi vierailuille.

Epävarmuudesta huolimatta 2002 oli kuitenkin lopulta myös käänteentekevä vuosi yhdistyksen kannalta. Vuoden aikana järjestettiin yhdistyksen ensimmäiset omat keskustelutilaisuudet ja luotiin yhteys Eurocapitales-verkostoon, jonka jäsenyyden kautta yhdistys löysi myös yhden keskeisen kulmakiven ja perusteen itsenäiselle olemassaololleen ja toiminnalleen.

Vuodesta 2003 eteenpäin on nähtävissä, että yhdistyksen hallituksessa toimi tiiviimpi joukko hallituslaisia, ja omia itsenäisiä tapahtumia järjestettiin vuosittain. Yhdistyksen tulevaa toimintaa omalta osaltaan leimaa se, että yhdistyksellä on ollut useita hyvin pitkäaikaisia toimijoita.

Yhdistyksen ensimmäiseen hallitukseen valitut Ritva Näränen ja Eero Minkkinen ovat edelleen yhdistyksen hallituksessa mukana. Molemmat toivat muisteluissaan esiin, että kautta vuosien yhdistyksen toiminnassa on ollut tärkeintä ihmiset ja yhteisö, joka yhdistykseen on muodostunut.

14 vuotta sihteerinä toiminut Näränen totesi, että ”Ei näissä kukaan muuten vaan vapaaehtoisena viihdy”. Tämä lause kuvaa myös hyvin sitä, miksi yhdistys on pysynyt toiminnassa ja aktiivisena yli kahden vuosikymmenen ajan. Erityisesti, koska samoihin aikoihin perustettujen Eurooppalaisen Suomen alueyhdistysten ja useiden eurooppalaisten sisärjärjestöjen toiminta on ollut vaihtelevaa ja monet yhdistykset ovat sammuneet vuosien saatossa.

Yhdistyksen Strategiaseminaari laivalla, 2019.

Yhdistyksen talous ja hallinto

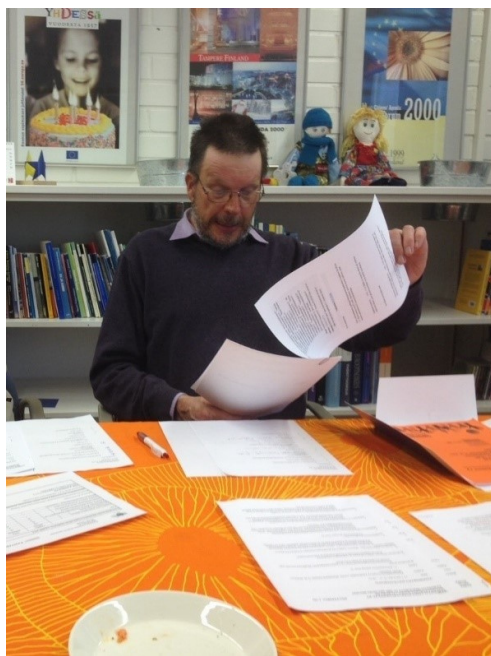
Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ry sai nopean lähtölaukauksen. Yhdistys perustettiin helmikuun 1999 alussa, ja vuoden loppuun mennessä sen jäsenmäärä oli jo 339. Ensimmäisen vuoden jälkeen jäsenmäärän kasvu tasaantui noin 50–100 uuteen jäseneseen vuosittain. Toki poistumaa on ollut jäsenten parissa, mutta yleinen suuntaus on ollut kuitenkin kasvava jäsenmäärä. Vuosien varrella jäsenmäärän kasvun seuraamisen haasteena on nähty Eurooppalaisen Suomen kanssa jaettu jäsenrekisteri ja jäsenyyden sidonnaisuus Eurooppalaisen Suomen jäsenyyteen. Tämä yhteys on myös vaikeuttanut jäsenmaksutulojen arviointia. 2020-luvulla jäsenrekisteriä kuitenkin huollettiin ja siivottiin. Tämän teoksen julkaisuhetkellä yhdistyksessä oli noin 900 jäsentä.

Yhdistyksen talous on vuosien saatossa perustunut jäsenmaksutuloihin, pääkaupunkiseudun kaupunkien, erityisesti Helsingin, tarjoamiin avustuksiin sekä Eurooppalaisen Suomen tarjoamiin alueavustuksiin. Paikallisten Eurooppa-järjestöjen perustamisen taustalla oli myös Eurooppalaisen Suomen suunnalla ajatus siitä, että tarvitaan paikallinen toimija, joka voi toimia yhteistyössä kaupunkien kanssa.

Taloustilanne on ollut kautta vuosien kohtalaisen hyvä, vaikka erityisesti verrattain suuri määrä jäsenmaksua maksamattomia jäseniä on herättänyt huolta yhdistyksen hallituksen parissa. Toinen yhdistyksen taloutta huolestuttanut tekijä on ollut kuntien tarjoamien avustusten pieneneminen. Muutos on tapahtunut pienten vähennysten kautta pitkällä aikavälillä.

Taloudellisesta näkökulmasta yhteistyötä on tehty erityisesti Eurooppalaisen Suomen kanssa. Yhteistapahtumilla on pystytty jakamaan kustannuksia, ja yhdistys on myös ostanut Eurooppalaiselta Suomelta puitteet Eurooppa-päivän tapahtumien järjestämiseen useina vuosina. Tätä työtä on tuettu yhdistyksen omien jäsenten ja vapaaehtoisten voimin.

Yhdistyksen perustamishetkellä Euroopan unioni oli vielä uusi asia Suomessa, ja erityisesti silloin oli suurta mielenkiintoa rahoittaa erilaista Eurooppaan ja Euroopan unioniin liittyvää toimintaa. Sitten into on vähentynyt, vaikkakin isompien EU-vuosien, kuten eurovaalivuosien ja Suomen EU-puheenjohtajuuskausien, aikana on ollut normaalia suurempaa halua rahoittaa yhdistyksen harjoittamaa toimintaa.

Nykyisellään rahoitus on pienimuotoisen tapahtumatoiminnan järjestämisen kannalta verrattain vakaalla pohjalla. Tästä kuuluu kiitos erityisesti vuosien saatossa toimintaa tukeneelle Helsingin kaupungille sekä Eurooppalaiselle Suomelle.

Eero Minkkinen hallituksen kokouksessa, 2014.

Toimintaa vuosien varrelta

Eurooppalaisen kulttuurin asialla

Eurooppalaisen pääkaupunkiseudun toiminnassa on aina ollut Euroopan unioniin liittyvien asioiden ohella kyse laajemmin eurooppalaisen yhteistyön, kulttuurin ja kansainvälisyyden tukemisesta. Tähän tavoitteeseen on pyritty usein keinoin. Näistä keinoista pitkäaikaisin perinne on muodostunut Eurooppapäivän ympärille.

Eurooppapäivä on Euroopan rauhan ja yhtenäisyyden päivä, jota vietetään 9.5. Schumanin julistuksen vuosipäivänä. Juhlapäivä on tärkeä erityisesti Eurooppaliikkeeseen kuuluville järjestöille. Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ei ole asian suhteen poikkeus.

Eurooppapäivän juhlintaan osallistuminen ja tapahtumien järjestäminen on yhdistyksen keskeisimpiä perinteitä. Eurooppapäivää on vietetty koronavuosia lukuun ottamatta yhdistyksen jokaisena toimintavuotena.

Ensimmäisen kerran Eurooppapäivää vietettiin yhdistyksen toimesta perustamisvuonnaan 9.5.1999 Esplanadin puistossa Helsingissä. Tällöin järjestettiin eurooppalainen ruokatori yhteistyössä Eurokokit ry:n kanssa.

Tästä eteenpäin Eurooppapäivää on vietetty vuosittain Helsingissä, ja useimpina vuosina toimintaa on ollut myös Vantaalla ja Espoossa. Eurooppapäivän ytimessä on ollut halu kohdata ihmisiä, jakaa tietoutta sekä keskustella Euroopan unionista ja Euroopasta ylipäätään.

Eurooppa-päivien järjestämiseen on lukeutunut vuosien saatossa myös runsaasti yhteistyötä. Tärkeimpänä yhteistyö- ja toteutuskumppanina on aina ollut Eurooppalainen Suomi, joka on vastannut Eurooppa-päivän isosta kokonaisuudesta ja mahdollistanut muille Eurooppa-liikkeen järjestöille puitteet omaan pienimuotoisempaan toimintaan ja omien ideoiden toteuttamiseen. Keskeistä yhteistyötä on myös tehty muun muassa Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupunkien, Uudenmaan liiton sekä Kuntaliiton kanssa. Mukana ovat usein olleet myös Euroopan parlamentin ja komission Suomen edustustot sekä ulkoministeriön Eurooppa-tiedotus.

Eurooppa-päivän juhlallisuuksien laajuus on vaihdellut vuosien varrella tasaisesti. Yhdistys on ollut mukana tukemassa valtakunnallisen suurtapahtuman järjestämistä pääkaupunkiseudulla koko olemassaolonsa ajan. Lisäksi joinain vuosina on tehty omaa pienimuotoisempaa toimintaa osana yhteistä toritapahtumaa. Huomionarvoista on oman toiminnan lisäksi se, että yhdistyksen jäsenet ovat Eurooppalaisen Suomen kautta osallistuneet myös muualla Suomessa järjestettävien Eurooppa-päivän suurtapahtumien suunnitteluun ja toimineet niissä vapaaehtoisina. Vapaaehtoisena toimimisen palkkiona oli usein illallinen, jossa sai nauttia yhteisestä seurasta.

Eurooppa-päiviin liittyy myös lämpimiä muistoja ja kommelluksia. Toritapahtumien järjestämiseen liittyy paljon liikkuvia osia ja vuosien varrella kaikenlaista talkootyötä on tehty, yhdistykselle perinteisen kolikonlöynnin ja hernekeiton jakamisen ohella. Eero Minkkisen muistellaan eräänä 2000-luvun Eurooppa-päivänä siivonneen Esplanadin puiston siistimmäksi, mitä se oli koskaan vapun juhlinnan jäljiltä ollut.

Talkootyö on nähty arvokkaana ja yhdessä vietettyjen päivien jälkeiset karonkat ovat palkinneeet talkooväkeä.

Eero Minkkinen lyömässä kolikoita Eurooppa-päivänä, 2011.

Eurooppa-päivä ja kolikonlyöntiä Oodin edustalla, 2023.

Yhdistyksen toiminnan parissa on nähty tärkeänä tavoitteena tuoda Eurooppakeskustelua tavallisten suomalaisten arkeen. Monet Euroopan unioniin liittyvät seminaarit on nähty tilaisuuksina, joiden kohderyhminä ovat ensisijaisesti ammattilaiset, aiheeseen vihkiytyneet ja unioniin liittyvien teemojen parissa työskentelevät. Yhdistyksen toiminnassa on haluttu päästä tästä elitistisestä leimasta eroon ja tuoda keskusteluja tavallisten ihmisten arkeen.

Suunnitellessaan ensimmäistä omaa toimintaansa vuonna 2002 yhdistyksen hallituksessa huomattiin, että Suomessa on kasvava joukko yhteiskunnallisesti valppaita eläkeläisiä, joille ei järjestetty tilaisuuksia. Vastaavaan aikaan nuorille ja työssäkäyville oli kuitenkin melko paljon kohdistettua toimintaa. Tästä syystä etsittäessä toteutuspaikkaa yhdistyksen ensimmäiselle omalle keskusteluserjalle päädyttiin sijainniksi valitsemaan Kampin palvelukeskus.

Palvelukeskus tarjosi yhdistykselle tilan, jossa oli valtaosaan Helsingin tiloista verrattuna helppoa ja halpaa järjestää tilaisuuksia. Tila toi myös palvelukeskukseen paljon toivottua ohjelmaa. Lisäksi yhteistyötä kehitellessä huomattiin, että palvelukeskuksen kuoron ohjelmistoon kuului Eurooppa-hymni, jonka he tulivat mielellään kuulijoille tilaisuuden yhteydessä esittämään.

Ensimmäisenä vuotena palvelukeskuksessa järjestettiin neljän keskustelutilaisuuden sarja, jossa keskusteltiin muun muassa turvallisuudesta amiraali Jan Klenbergin johdolla, eurooppalaisesta perheestä kirjailija Kaari Utrion johdolla ja Euroopan unionin tilanteesta europarlamentaarikkojen Ilkka Suomisen ja Ulpu Iivarin kanssa.

Keskustelutarja oli onnistunut ja herätti paljon keskusteluja kuulijoiden kanssa. Kuulijoita oli tilaisuuksissa toistasataa, ja vastaavia keskustelutarjoja järjestettiin tulevien vuosien aikana lisää.

Keskustelua on vuosien varrella pyritty tuomaan erilaisiin ympäristöihin. Helsingin saaristossa järjestettiin vuonna 2003 Helsingin kaupunginosayhdistysten liitto HELKA ry:n ja Eurooppalaisen Suomen kanssa Veneseminaari. Näin saatiin yhdistettyä mielenkiintoiset keskusteluaiheet suomalaisista maisemista nauttimiseen. Yhdistys on myös vierailut 2007 perustettussa Euroopan kemikaalivirastossa (ECHA), joka on ainoa suomessa sijaitseva Euroopan unionin erillisvirasto.

Ajankohtaiset teemat ja järjestämispaikat ovat edelleen esillä keskustelutilaisuuksissa. Viimevuosina on järjestetty muun muassa webinaarit oikeusvaltioteemasta Helsingin yliopiston professori Juha Raition alustuksella sekä eurooppalaisesta kriisinhallinnasta, josta alustivat Ulkopoliittisen instituutin vieraileva johtava tutkija Olli Ruohomäki ja muun muassa Afganistanissa rauhanturvaajana palvellut Porin Diakonialaitoksen johtaja Heikki Aarikka.

Yhtenä kulttuuritoiminnan muotona ovat olleet useat kulttuurikävelyt. Vuosien varrella on järjestetty linturetkiä ja tutustuttu Helsingin vanhaankaupunkiin Euroopan muuttolintujen tutkijan Eero Haapasen johdolla. Helsingin keskustassa on järjestetty myös useita arkkitehtuurikävelyitä. Puolustusvoimien lippupäivänä on käyty myös tutustumassa Santahaminaan. Retkiä on toteutettu myös useisiin taidemuseoihin, kuten Emmaan ja Kiasmaan.

Paikallisten ympäristöjen tuntemus on ollut yhdistyksen jäsenille myös kallisarvoinen etu. Ulkomaalaisista yhteistyökaupungeista saapuneille vieraille on voitu esitellä parhaat puolet pääkaupunkiseudusta ja tehdä vieraiden olo tervetulleeksi. Näille taidoille oli käyttöä muun muassa kesällä 2013, kun Ranskan Eurooppaliikkeestä oltiin yhteydessä, että Normandian Eurooppaliikkeestä olisi saapumassa 40 hengen ryhmä opettajia tutustumaan Suomeen.

Vuonna 2012 syntyi uusi perinne, kun yhdistys toteutti ensimmäisen kerran ajatuksen eurooppalaisesta toimintapäivästä. Toimintapäivä järjestettiin Kontulassa. Silloinen hallituslainen kuvasi, että toimintapäivällä haluttiin osoittaa, että kyseessä ei ole salonkijärjestö. Toimintapäivässä jaettiin hernekeittoa yhdessä Helsingin työttömät ry:n kanssa yli 300 hengelle. Paikalla keskustelemassa oli yhdistyksen aktiivien ohella myös europarlamentaarikko Mitro Repo.

Hernekeittojakelua Kontulan toimintapäivässä 2012.

Tapahtumapäivän vastaanotto koettiin positiiviseksi, ja yhdistyksessä nähtiin kasvava tarve helpoille kohtaamisille Eurooppa-aiheiden äärellä. Hernekeiton jakamisesta muodostuikin perinne, jota jatkettiin vuoden 2013 toimintapäivässä. Vuodesta 2014 lähtien sitä on toteutettu muun muassa YK-päivänä (24.10.) yhteydessä sekä useina Eurooppapäivinä.

Keskustelua on pyritty viemään rohkeasti sinne, minne mahdollisuuksia on syntynyt. Syksyllä 2013 silloinen puheenjohtaja Aleksis Pekkalin sai kutsun tulla puhumaan Myyrmäen kirkkoon aiheena Eurooppa eilen ja tänään. Seuraavana vuonna järjestettiin Kallion kirkossa osana Euroopan komission keskusteluserjaa tilaisuus, jossa arvioitiin kirkon merkitystä Euroopan identiteetille.

Kokonaisuudessaan erilaiset vuosien varrella järjestetyt omat tilaisuudet, tapahtumapäivät ja ne Eurooppalaisen Suomen järjestämät tilaisuudet, joissa ollaan oltu mukana koetaan tärkeiksi.

”Se oli semmoista yhteistä, yhdessä oloa ja yhdessä toimimista ja aivan sellainen hyvä henki oli päällä. Jaettiin ilmapalloja, jaettiin materiaalia. Herrat löi kolikkoa ja oi että.” Ritva Näränen kuvaa

Päivät olivat usein pitkiä ja ulkona oltiin, satoi tai paistoi. Apuna oli vuosien varrella myös vapaaehtoisten perheenjäseniä. Pitkään mukana olleet toimijat yhtyvät ajatukseen, että iso kiitos kuuluu kaikille niille ihmisille, jotka ovat vuosien varrella olleet auttamassa tapahtumien kanssa. Talkooporukasta kuvataan erityisesti alkuaikoina pidetyn hyvää huolta, kiitoksena käytiin usein porukalla syömässä ja juhlimassa.

Eurocapitales

Eurocapitales-verkosto perustettiin Pariisissa loppuvuodesta 1999 tarkoituksenaan lisätä yhteydenpitoa eurooppalaisissa pääkaupungeissa toimivien Eurooppaliikkeiden välillä. Eurooppalaisen Pääkaupunkiseudun puolesta verkoston kokoukseen ensimmäistä kertaa osallistui Hannele Toropainen ja Aleksis Pekkalin Pariisissa 2002. Kyseessä oli ensimmäinen kansainvälinen verkosto, johon yhdistys osallistui ja liittyi itsenäisesti.

Kokoukseen osallistunut Aleksis Pekkalin kuvaa, että heidät oli otettu ihmetellen vastaan. Suomi oli maana tuntematon, mutta kiinnostus Suomea kohtaan oli suuri. Monet olivat halunneet vaihtaa eksoottisia uusia eurokolikoita.

Matkaan lähtiessä oli päätetty yrittää saada seuraava kokous Helsinkiin, ja tässä myös onnistuttiin. Pekkalinin mukaan se oli kuitenkin edellyttänyt vakuutteluja sen suhteen, että Suomesta löytyy toimivat liikenneyhteydet, sähköverkko ja että kaduilla ei tule jääkarhuja vastaan.

Vuoden 2003 lokakuussa Suomessa järjestetty kokous oli ensimmäinen Eurocapitales-verkoston tapaaminen, jota ei järjestetty perustajamaa Ranskassa. Kokoukseen osallistui noin 80 osallistujaa, joista 34 saapui ulkomailta 14 eri maasta. Kokous herätti suurta mielenkiintoa ja Pekkalinin mukaan se on tähän päivään saakka isoin Eurocapitales-verkoston piirissä järjestetty tapaaminen. Tilaisuus oli onnistunut, ja yhdistyksen toimijat kokevat järjestön päässeensä sen jälkeen osaksi Eurocapitalesin ydintä.

Kokouksen teemana oli “Environment and standards of living in capital areas”. Tilaisuuden järjestäminen oli yhdistykselle iso ponnistus. Kyseessä oli kolmipäiväinen seminaari, jossa oli järjestelemistä niin virallisen kuin vapaa-ajan ohjelman osalta. Lisäksi osallistujista neljäsosa oli kotimajoituksissa, ja useat yhdistyksen jäsenet toimivat tilaisuudessa tulkkeina.

Eurocapitales-toiminnan alkuvuosissa nähdään olleen erityistä juuri se, että sen parissa kohtasivat kansalaistoimintaan osallistuvat tavalliset eurooppalaiset. Reissuilla oltiin usein kotimajoituksessa ja saatiin uusia pitkäaikaisia ystäviä. Yhdistyksen puheenjohtajanakin aikanaan toiminut Suvi Rihtiemi nostaakin yhdistyksen ansioksi juuri ruohonjuuritason yhteistyön ja kulttuurivaihdon.

Aleksis Pekkalin Eurocapitales-verkoston tapaamisessa Helsingissä 2008.

Ensimmäisen tilaisuuden tukijoina toimivat Eurooppalainen Suomi, Helsingin ja Espoon kaupunki, Elokuvasäätiö sekä komission tiedotustoimisto. Tukijoilta saatiin noin puolet tilaisuuden rahoituksesta, ja puhujina toimi myös tukijoiden edustajia.

Sittemmin yhteistyö onkin edennyt ja yhteistyötä on jatkettu samojen toimijoiden kanssa. Pariisissa lokakuussa 2019 järjestetyssä Eurocapitalesin XX seminaarissa yhtenä aiheena oli tekoäly ja yhdistysten jäsenten mukana tilaisuuteen matkusti Eurooppalaisen Suomen toiminnanjohtaja ja seminaarissa alustuksen pitänyt Helsingin kaupungin edustaja Ville Meloni, joka jakoi kokemuksia Helsingin kaupungin tekoälyn hyödyntämissuunnitelmista.

Vuosien varrella yhdistyksen edustajat ovat osallistuneet aktiivisesti verkoston kokouksiin ja seminaareihin ulkomailla. Suomessakin vuosittainen tapaaminen on järjestetty jo neljästi, sekä viidennen kerran Suomen järjestämänä webinaarina, jossa käsiteltiin Ukrainan sotaa.

EUROCAPITALES International rekisteröitiin v, 2023. Sen ensimmäiseen hallitukseenn valittiin EPSn puheenjohtaja Ilari Rantakari.

Suomessa järjestetyt Eurocapitales kokoukset

- 2003 Environment and standards of living in capital areas
- 2008 Climate change - global problem - European Leadership
- 2014 Education and Forests in Europe
- 2017 Security and Ageing in Europe
- 2022 Ukraine and the EU (webinaari)

Kansainvälisyys ja matkat

Kansainvälisyydestä puhuttaessa Eurooppalaisen pääkaupunkiseudun identiteettiä on määrittänyt eurooppalaisen yhteistyön ohella halu tehdä yhteistyötä Itämeren alueen ympärillä. Yhteistyötä on harjoitettu erityisesti Tallinnan ja Tukholman kanssa.

Tallinnan kanssa yhteistyö sai alkunsa heti 1999, kun maaliskuussa Tallinnaan perustettiin uusi paikallinen EU-yhdistys ja paikalla oli vieraina kaksi Eurooppalaisen pääkaupunkiseudun jäsentä.

Yhdistyksen hallituksen jäsen oli myös jäsenenä Eurooppalaisen Suomen Baltian integraatiota tukevan Itämeren silta-projektin johtoryhmässä. Silta-projektin pohjalta pidettiin yhteyttä Viron, Latvian ja Liettuan Eurooppaliikkeiden kanssa, ja jäseniä vieraili myös Latviassa keskustelemassa pian alkavasta jäsenyyden hakuprosessista.

Ritva Näränen ja Aleksis Pekkalin
Tukholman Eurooppaliikkeen
vierailulla 2010.

Yhdistyksen Tukholman vierailulla 2009 syntyi ajatus, joka johti mentorointihankkeen toteuttamiseen. Mentorointitoiminta oli osa European Movement Internationalin hanketta, jossa pyrittiin saamaan eri maissa toimivia yhdistyksiä jakamaan toisilleen hyviä käytänteitä. Tukholman Eurooppaliikkeen edustaja vieraili Suomessa hankkeen tiimoilta vuonna 2010. Vieraiden kanssa päästiin keskustelemaan Euroopan tulevaisuudesta ja suomalaisen Eurooppaliikkeen toiminnan vahvuuksista.

Toiminnan aktiivisuus on ollut naapurimaissa hyvin vaihtelevaa. Kontakteja on luotu ja hyödynnetty, mutta välillä ne ovat kadonneet vuosiksi. Kerran tehtiin matka Tallinnaan, jossa etsittiin paikallista yhteyshenkilöä, muttei häntä koskaan paikalla tavoitettu. Matka oli kuitenkin osallistujien näkökulmasta onnistunut. Reissussa vietettiin mukavia yhteisiä hetkiä nähtävyyksien äärellä.

Naapurimaista aktiivisimmaksi kehuaan Norjan pro Eurooppaliikettä, joka Euroopan unionin jäsenyyden puuttumisesta huolimatta on Euroopan mittakaavassa harvinaisen aktiivinen. Yhdistys on myös erityisen toimintakykyinen, koska Norjan valtio tukee sekä EU:ta puoltavia ja vastustavia järjestöjä samalla summalla vuosittain.

Tukholman eurooppaliike vierailulla 2010.

Yhdistyksen kansainväliseen toimintaan ovat kuuluneet laajasti erilaiset ulkomaanmatkat. Yhdistyksen jäseniä on osallistunut aktiivisesti Eurooppalaisen Suomen järjestämille jäsenmatkoille, joiden lisäksi on järjestetty omia jäsenmatkoja. Lisäksi yhdistyksen jäseniä on vierailut erilaisissa seminaareissa.

Erilaisia omia jäsenmatkoja ja seminaarimatkoja muun muassa Eurocapitales-verkoston tapaamisiin on vuosien saatossa toteutettu runsaasti, kaikkiaan yli 30. Matkoilla on liikuttu ympäri Eurooppaa muun muassa Saksaan, Ranskaan, Puolaan, Unkariin ja Belgiaan.

Raija Mayer ja Aleksis Pekkalin muistelevat vuoden 2012 yhteisen Varsovan matkan jälkeistä vierailua Wrocławissa Puolassa, jossa he tapasivat muun muassa Ukrainasta, Venäjältä ja Valko-Venäjältä tulleita opiskelijoita, jotka olivat tulleet opiskelemaan länsimaisen yhteiskunnan toimintaa. Pekkalin erityisesti kuvailee, että ikuisesti muistaa sinisilmäiset nuoret eurooppalaiset, jotka olivat intoa täynnä.

Vierailu Suomen suurlähetystöön Unkarissa, 2008.

Ennen nykypäivän haasteita yhteistyötä viriteltiin myös Venäjän ja erityisesti Pietarin suuntaan. Pekkalin oli 2011 moderoimassa Eurooppanuorten transatlanttisia suhteita käsittelevää tilaisuutta, ja sai tilaisuuden yhteydessä kutsun Isänmaan puolustajain juhlatilaisuuteen Venäjän Helsingin suurlähetystöön. Vierailulla keskusteltiin yhteistyöstä erityisesti Pietarin kanssa, tunnelma oli avoin ja lähetystössä toisteltiin ajatusta ikkunoista auki Eurooppaan.

Suurlähetystössä mainostettiin syyskuun kolmantena viikonloppuna Pietarissa ja useissa muissa Venäjän isoissa kaupungeissa järjestettävää Eurooppa-aiheista tapahtumaviikonloppua, jossa muun muassa paikalliset lähetystöt järjestivät eurooppamyönteistä toimintaa. Ajatuksena oli valmistella pidempää reissua isommalla delegaatiolla. Seurauksena Pekkalin ja Minkkinen vierailivat viisumivapaalla päiväristeilyllä Pietarissa.

Matkalla koettiin vauhdikkaita ja vaarallisia hetkiä, kun Kimi Räikkösestä kuullut taksikuski halusi näyttää omia taitojaan ja kaahaili keskustassa 80 km/h vauhtia 30 km/h rajoitusten keskellä. Jälkikäteen tilannetta on kuitenkin pystytty muistelemaan hauskana sattumuksena. Vierailu jäi lopulta ainoaksi matkaksi Pietarin suuntaan tapahtuman siirryttyä tulevana vuosina ensin sisätiloihin ja lopulta tultua Venäjän valtion toimesta kielletyksi. Venäjän Eurooppa-toimijat julistettiin myös lopulta vieraiden valtioiden agenteiksi. Täten ajatus mahdollisuudesta tiivistää yhteydenpitoa itänaapurin suuntaan hävisi.

Vaalivuodet

Eurooppalaisen pääkaupunkiseudun toimintakautena on järjestetty viidet eurovaalit, ja yhdistys on ollut mukana tekemässä työtä äänestysprosentin nostamisen eteen. Säännönmukaisena panoksena yhdistyksen jäseniä on ollut vapaaehtoisina tukemassa Eurooppalaisen Suomen koordinoimia vaalikiertueita.

Vaalikiertueet ovat muuttuneet vuosien varrella, ja niin ovat myös auttamisen muodot. Ensimmäisenä toimintavuotena 1999 vapaaehtoisia oli kiertämässä mukana Eurooppalaisen Suomen vaalibusseissa, joissa ehdokkaat ja vapaaehtoiset liikkuvat ympäri pääkaupunkiseutua tapaamassa ihmisiä.

Seuraavissa vaaleissa 2004 oltiin puolestaan Hakaniemen torilla sekä rautatieasemalla kohtaamassa ihmisiä ja jakamassa satoja vaalilehtiä. Vuonna 2009 taas oltiin pääkaupunkiseudulla vaalibussin kyydissä. Vaalien aikaan oltiin myös avustamassa Eurooppalaista Suomea Eurooppa-päivän järjestelyissä Linnanmäellä.

Anneli Jäätteenmäki ja Olli Rehn Eurooppa-päivän tilaisuudessa Linnanmäellä, 2009.

2009 vaalien jälkeen järjestettiin myös jäsenistölle vaalien purkutilaisuus, jossa päästiin yhdessä keskustelemaan vaalien tuloksista ja Eurooppaliikkeen järjestämistä tilaisuuksista.

Vuoden 2014 vaalien aikaan oltiin vapaaehtoisina pääkaupunkiseudun vaalirekan mukana. Silloin tehtiin erityisesti töitä kolikonlyöntikoneen avulla, jonka pyörittäminen oli yhdistykselle tuttua puuhaa. Kolikonlyöntikoneella avulla turuilla ja toreilla vierailevat ihmiset pystyivät lyömään itselleen oman juhlarahan, joka juhlisti EU:n 2012 saamaa Nobelin rauhanpalkintoa.

Vuosien saatossa kolikonlyöntikoneen äärellä on ollut useita tunnettuja suomalaisia, muun muassa Paavo Lipponen, kansanedustaja Ritva ”Kike” Elomaa, Jyrki Katainen, ja Matti Vanhanen.

Eurovaalit eivät kuitenkaan ole ainoat EU-asioiden ja eurooppalaisuuden kannalta tärkeät vaalit. Tätä viestiä yhdistys piti esillä toteuttaessaan 2021 kuntavaalien yhteydessä ”Eurooppalainen Helsinki”-kirjoitussarjan, jossa haastettiin pormestariehdokkaita visioimaan siitä, millaisena he näkevät Helsingin tulevaisuuden eurooppalaisena pääkaupunkina. Kirjoituskutsuun vastasikin viiden eri puolueen pormestariehdokkaat, joihin lukeutui myös myöhemmin pormestariksi valittu Juhana Vartiainen. Vastaavasti eduskuntavaaleissa 2023 tiedusteltiin puolueiden ehdokkailta minkälaista EU-politiikkaa Suomi ja pääkaupunkiseutu tarvitsevat vaalikaudella 2023–2027.

Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajuuskaudet

Suomi vietti ensimmäistä Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajuuskauttaan yhdistyksen perustamisvuonna 1999 heinäkuusta joulukuun loppuun. Puheenjohtajuuskauteen ei heti ehditty isosti reagoida, mutta useita yhdistyksen jäseniä osallistui Tampereella järjestettyyn Citizens' Agenda 2000 kansalaisjärjestöjen keskustelufoorumiin. Foorumissa keskusteltiin globalisaation haasteista, demokratiasta ja kansalaisjärjestöjen roolista osana Euroopan unionia. Täten jäseniä oli mukana luomassa foorumin yhteistyönä syntynyttä viestiä silloiselle pääministeri Paavo Lipposelle.

Suomen seuraavilla puheenjohtajuuskausilla 2006 ja 2019 yhdistys on ollut mukana Eurooppalaisen Suomen pääkaupunkiseudulla järjestämällä keskustelutarjoilla. Puheenjohtajuuskausi on ollut myös mukana kuluvien vuosien keskusteluissa erilaisissa tilaisuuksissa.

Eurooppalaisen pääkaupunkiseudun näkökulmasta muutkin kuin toimintakauden ajalle sattuneet kolme Suomen EU-puheenjohtajuuskautta olivat merkittäviä. Muiden jäsenvaltioiden puheenjohtajuuskaudet on nähty ikkunana tutustua näihin maihin ja tuoda eri EU-jäsenvaltioita tunnetummiksi oman jäsenistön parissa. Puheenjohtajuuskausien ympärille onkin vuosien saatossa kehkeytynyt yhteistyötä. Yhdistyksen jäseniä on käynyt tutustumisvierailuilla, kuten Tukholmassa puheenjohtajuuskauden seminaarissa keväällä 2001.

Runsaasti yhteistyötä on tehty myös eri maiden suurlähetystöjen kanssa Helsingissä. Vierailuja suurlähetystöihin tehtiin esimerkiksi isojen EU-maiden Saksan ja Ranskan puheenjohtajuuskaudella ja myös uudempiin jäsenmaihiin tutustuttiin.

Vuonna 2004 Euroopan unioni sai kymmenen uutta jäsenvaltiota. Puheenjohtajuuskaudet tarjosivat oivan mahdollisuuden tutustua näihin uusiin jäsenvaltioihin. Yhteistyötä tehtiin puheenjohtajuuskausien merkeissä muun muassa Slovenian, Tšekin ja Kyproksen suurlähetystöjen kanssa.

Yhdistyksen jäseniä kutsuttiin myös Puolan suurlähetystöön vuoden 2010 puheenjohtajuuskaudella, ja seuraavana vuonna yhdistys matkusti jäsenmatkalle Varsovaan Puolan Eurooppaliikkeen vieraaksi.

Yhdistyksen jäsenmatka Varsovaan, 2012.

Yhdistyksen jäsenet yhteiskunnallisina vaikuttajina

Yhdistyksen toiminnan ytimessä on ollut yhteisöllisyys ja ydinryhmän pitkäaikainen sitoutuminen yhdistyksen toimintaan. Yhdistyksessä on kuitenkin vuosien varrella toiminut useita yhteiskunnallisia vaikuttajia, kuten kaupunginvaltuutettuja, ammattiyhdistysliikkeen toimijoita. Yhdistyksen toimijat ovat vaikuttaneet muun muassa Eurooppalaisen Suomen hallituksessa, jossa on mukana myös laaja edustus eri puolueista ja etujärjestöistä. Tässä kappaleesta heistä kolme jakaa ajatuksiaan.

Yhdistyksen puheenjohtajana 2002–2004 toiminut Suvi Rihtniemi on ollut aktiivinen vaikuttaja myös yhdistyksen ulkopuolella toimien kokoomuksen valtuutettuna Helsingissä ja Euroopan neuvoston kunta- ja aluekongressin pitkäaikaisena jäsenenä. Rihtniemi kuvastaa kiinnostuksen yhteiskunnallisena vaikuttajana toimimiseen heränneen opiskeluaikoina, ja kun 90-luvulla mahdollisuus EU-jäsenyyteen heräsi niin ”Silloin halusin tehdä kaikkeni, että Suomi tulee jäseneksi. Halusin olla mukana pitämässä EU lippua korkealla pääkaupunkiseudulla.”

Eurooppaliike oli tätä kautta tullut jo aikaisemmin tutuksi. Eurooppalaisen Pääkaupunkiseudun toimintaan Rihtniemi päätyi yhdistyksen ensimmäisen puheenjohtajan Riitta Suomisen kannustuksesta. Rihtniemen omalla puheenjohtajuuskaudella keskeiseen rooliin nousi suunnan etsiminen. Alun hurmos oli mennyt, ja nyt täytyi löytää merkitys Euroopan unionin jäsenenä toimimiselle kansalaisjärjestön tasolla.

Tämä merkitys löytyikin ruohonjuuritason toiminnasta, siitä että kerrotaan ja löydetään mitä jäsenyys merkitsee tavallisen ihmisen elämässä, ja kansainvälisten yhteyksien luonnista. Erityisen hienoa oli Rihtniemen mukaan se, että mukana oli ihmisiä eri taustoista ja jokainen toi omasta osaamisestaan ja verkostoistaan pöytään sen, mitä itsellä oli annettavana.

”Nähtiin, että tämä on se puoli, jota halutaan vahvistaa. Keskinäistä yhteistä ymmärrystä. Kuinka moniarvoinen yhteinen Eurooppa on. Erilaisia kansakuntia, tietyt asiat yhdistää ja erottaa. Tietyt asiat tuo omaleimaisuuden, joka on rikkaus.”

Ilari Rantakari

Yhdistyksen istuvana puheenjohtajana vuodesta 2018 eteenpäin toiminut Ilari Rantakari kuvastaa omassa yhteiskunnallisessa toiminnassaan pyrkeensä edistämään kestävää kehitystä, kulttuurien ja uskontojen välistä vuoropuhelua, sekä rauhantyötä. Tätä työtä hän on päässyt tekemään niin kansainvälisissä järjestöissä kuin Suomen suurlähettiläänä yhdeksässä maassa asemapaikkoina Sambia ja Tansania sekä temaattisena suurlähettiläänä ulkoministeriössä kuten Helsinki-Prosessissa ja ulkoministerin erityisedustajana.

Rantakari kuvaa ammatillisten kokemusten olleen suureksi avuksi Eurooppalaisen Pääkaupunkiseudun toiminnassa. Omista verkostoista on löytynyt tilaisuuksiin keskustelijoita ja alustajia. Juuri nyt Rantakari uskoo kuitenkin nykyisen maailmanpoliittisen tilanteen heijastuvan myös Eurooppaliikkeen toimintaan. Ukrainan sota on nostanut esiin Euroopan unionin maiden välisen yhteistyön tärkeyttä.

Rantakari uskoo turvallisuuspoliittisen keskustelun heijastuvan Eurooppalaisesta Suomesta myös aluetason toimintaan. Turvallisuuspolitiikan ohella myös vihreä siirtymä on vahvasti esillä ja sen saralla yhdistys on ollut jo pitkään aktiivinen. Kysymys on juurikin Eurooppalaiselle Pääkaupunkiseudulle relevantti, koska ”energiapolitiikka ja ilmastokuvio on isoille kaupungeille tärkeä tema”.

Aleksis Pekkalin

Merkityksellistä vaikuttamistoimintaa on toteutettu myös ensisijaisesti Eurooppaliikkeen piirissä. Yhdistyksen pitkäaikainen hallituslaisena ja puheenjohtajanakin toiminut Aleksis Pekkalin teki pitkään työtä Eurooppa-liikkeen parissa.

Pekkalin osallistui ensimmäisestä Pariisin kokouksesta lähtien aktiivisesti Eurocapitales'in tapaamisiin ja kuvaili parhaiden muistojen liittyvän toisaalta pääkaupunkiseutuun toisaalta ”Euroopan eri pääkaupunkien järjestöjen luona vierailuihin ja toisaalta muiden maiden Eurooppaliikkeitten pääkaupunkien järjestöjen edustajien Helsingissä käynteihin”.

Vuosien varrella Pekkalin toimi useita vuosia kattojärjestö Eurooppalaisen Suomen hallituksessa niin varsinaisena, kuin varajäsenenä, sekä varapuheenjohtajana. Pekkalin toimi myös kansainvälisen kattojärjestö European Movement Internationalin (EMI) poliittisen komitean jäsenenä. Pekkalin tunnettiin vuosien varrella aktiivisena yhteyksien rakentajana ja ylläpitäjänä.

Eurooppalaisen Suomen jäsenmatka Brysseliin, 2016.

Katse tulevaisuuteen

Katse tulevaisuuteen

Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu on kulkenut yhteistä polkuaan eteenpäin jo lähes 25 vuoden ajan. Vuosien saatossa Suomi ja Eurooppa ovat muuttuneet. Niin täytyy myös Eurooppalaisen pääkaupunkiseudun muuttua ja kehittyä ajan mukana.

Keskusteluissa yhdistyksen nykyisten hallitustoimijoiden kanssa nousi useasti ajatus siitä, että juuri nyt EU ja Eurooppa tarvitsevat tavallisten kansalaisten parissa puolustajiaan. Yhdistyksen toimintavuosina on ollut tasaista aikaa, kun Euroopan unioni ei ole herättänyt niin voimakkaita tunteita.

Nyt kritiikki Euroopan unionia kohtaan on kuitenkin ollut jo vuosia nousussa. Keskusteluissa kuvataan nousseen esiin huoli Puolan ja Unkarin tilanteesta ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteiden toteutumisen suhteen. Samoin kysymyksiä on herättänyt turvallisuuspolitiikka ja unionin uskottavuus rauhaa ylläpitävänä voimana. Samaan aikaan brexitiin liittyvä julkisuus on tuonut esiin unionin eri sävyjä esiin ja vähentänyt mustavalkoista suhtautumista.

Järjestökenttä, jossa Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu toimii on myös muuttunut vuosien varrella. Toimijat kuvaavat Eurooppalaisen Suomella olleen parhaina aikoina seitsemän työntekijää, ja pääkaupunkiseudulla järjestetyn runsaasti toimintaa ja tapahtumia joiden järjestämisen tukena yhdistyksen vapaaehtoisia oli.

Viime vuosina Eurooppalainen Suomi on muuttamassa suuntaustaan. Yhdistyksen hallituksessa koetaan Eurooppalaisen Suomen roolin tulevaisuudessa muotoutuvan entistä enemmän järjestöjen järjestöksi. Eurooppalaisen Suomen tulevaisuutena nähdään rooli instituutioiden kattoliittona, jonka ohjaavana teesinä on ajatus ”Euroopasta isänmaana”.

Hallinnollisesti tämä tarkoittaa sitä, että paikallisyhdistysten tulee tulevaisuudessa tarkastella uudelleen omaa hallintoaan ja toimintaansa. Tämä näkyy toiminnassa muun muassa vuonna 2023 toteutettavan sääntöuudistuksen muodossa. Rahoituspohjan koetaan olevan nykyisen kaltaiseen pienimuotoiseen, 3–4 vuosittaisen tapahtuman järjestämiseen sopiva, mutta nykyisellään ei ole nähtävissä resursseja esimerkiksi laajaan jäsenhuoltoon ja hallintoon, joiden toteuttaminen edellyttäisi vähintään osa-aikaista työntekijää.

Eurooppalaisen Pääkaupunkiseudun on useissa yhteyksissä kuvailtu kipuilleen sen kanssa, että Euroopan unioniin liittyvä toiminta koetaan korkealentoisena ja elitistisenä. Yhdistyksen toiminnassa tämä on tunnistettu, ja siihen on pyritty vaikuttamaan kohdistamalla toimintaa nimenomaan tavallisille kansalaisille ja tuomaan keskustelua turuille ja toreille. Tämä on suunta, jonka yhdistyksen toimijat toivovat ja uskovat pysyvän vahvasti toiminnan ytimessä jatkossakin.

Jäsenet ovat juuri se ryhmä, joihin yhdistyksessä halutaan panostaa. Jäsenten kohderyhmänä nähdään olevan pääkaupunkiseudun asukkaat, ei vain Helsingissä, vaan laajemmin pääkaupunkiseudun kunnissa ja kaupungeissa. Tätä kautta toivotaan myös osa-aikaisen työntekijän hankkimiseen löytyvän tulevaisuudessa vielä resursseja.

Potentiaalia toiminnan laajentamiseen ja yhteistyön tekemiseen olisi, nykyisen puheenjohtajan Rantakarin mukaan runsaasti. Keskeiseksi mahdollisuudeksi Rantakari nostaa yhteistyön laajemmin Helsingin ja Uudenmaan alueen eri kaupunkien ja yhteiskunnallisten toimijoiden, kuten Kuntaliiton ja Uudenmaan liiton kanssa. Tapahtumayhteistyö kuntien, kaupunkien, yhdistysten ja yritysten kanssa nähdään yhtenä keinona tavoittaa uusia ihmisiä.

Toiveena olisi järjestää yhteisiä keskustelutilaisuuksia niin työntekijöille, luottamushenkilöille, kuin asukkaillekin. Eri toimijoita yhteen tuomalla halutaan samalla varmistaa, että keskustelu pysyy kansalaisten parissa eikä katoa kabinetteihin.

Vapaaehtoisuuden koetaan muuttuneen vuosien saatossa siten, että hallituksen kokouksiin osallistumista ja erilaisia nimikkeitä ei arvosteta samalla tavalla kuin ennen. Nykyään halutaan päästä suoremmin ja konkreettisemmin tekemään suoraa toimintaa. Tämän osalta nähdään tärkeänä tulevaisuudessa keskittyminen tapahtumiin ja erilaisiin jäsenmatkoihin, joiden kautta ihmiset voisivat osallistua toimintaan niin pääkaupunkiseudulla kuin eri puolilla Eurooppaa. Toivoa on sille, että pandemia-ajan jälkeen päästään jälleen kohtaamaan ihmisiä, eikä kaikkea toimintaa tarvitse pitää enää verkossa.

”Soppatykkien kanssa torilla olo on pienimuotoista, mutta konkreettista, ja ihmiset kysyvät ihan tosissaan.”

Yhdistyksen toimijoiden parissa nähdään toivoa sille, että yhteistyötä voitaisiin jatkossa tehdä voimakkaammin Itämeren valtioiden ja Eurocapitales-verkoston kanssa. Eurocapitales-verkoston etuna nähdään sen tavoite tuoda tavallisia kansalaisia yhteen. Eri maissa ja verkostoissa tiedetään olevan olemassa aktiivisia ihmisiä, joiden kanssa tehdä yhteistyötä. Tämä kuitenkin edellyttää sitä, että Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu on itse aktiivinen toimija ja sen jäsenet lähtevät rohkeasti ehdottamaan yhteistyötä ja tapaamaan muiden maiden kansalaisia.

Juuri nyt ollaan Rantakarin mukaan aktiivisesti mukana keskusteluissa, joiden tavoitteena on perustaa Eurocapitales-verkosto itsenäiseksi kansainväliseksi yhdistykseksi. Nykyisellään verkosto on ollut osana Eurooppalaista Ranskaa, mutta jo jonkin aikaa on työstyetty itsenäisen yhdistyksen perustamista. Tilannetta seurataan aktiivisesti ja tavoitteena on olla aktiivinen osa tulevaa yhdistystä. Uuden yhdistyksen perustamisen ohella aktiivista vuoropuhelua on pidetty myös ajankohtaisista aiheista. Suunnitteilla on webinaari, jossa käydään läpi Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyden merkitystä.

Tulevaisuudessa yhdistyksessä on edessä myös sukupolvenvaihdos. Yhdistyksen toiminnassa on edelleen mukana useita jäseniä, jotka ovat lähteneet toimintaan yhdistyksen ensimmäisten vuosien aikana. Toimintaan on kuitenkin tullut mukaan viime vuosien aikana myös uusia nuoria aktiiveja, erityisesti Pääkaupunkiseudun Eurooppanuorten parista. Tästä kohderyhmästä toivotaan saatavan kasvavissa määrin uusia toimijoita jatkossa.

Liitteet & Lähteet

Perustava hallitus ja menneet puheenjohtajat

Perustava hallitus:

Riitta Suominen (puheenjohtaja)

Hannele Toropainen (varapuheenjohtaja)

Heikki Uusitalo

Tommi Mustonen

Tuula Heikkilä

Jukka Kuittinen

Johanna Enckell

Ritva Näränen

Petra Hyvärinen

Jukka Lindeman

Lauri Tierala

Juha Föhr

Riitta Kandolin

Pertti Lampi

Olli Alho

Harri Mäkelä

Kaija-Leena Sinkko

Markus Berglund

Eero Minkkinen

Anna-Maija Kantola

Otto Lehtipuu

Puheenjohtajat vuosien varrella:

Riitta Suominen:1999-
Suvi Rihtniemi 2002-
Heljä Misukka 2005-
Ritva Rastimo 2006-
Erkki Hämäläinen 2009-
Aleksis Pekkalin 2011-
Eero Minkkinen 2014-
Marja Suuronen 2016-
Ilari Rantakari 2018-

Hallitus 2023

Ilari Rantakari (puheenjohtaja)
Juho Mölsä (varapuheenjohtaja)

Jani Johansson
Rosa Kotoaro
Kalevi Lempiäinen
Raija Meyer
Eero Minkkinen
Ritva Näränen
Eeva Maria Parviainen
Anssi Pirttijärvi
Pertti Räisänen
Heidi Wendorf

Yhdistyksen alkuperäiset säännöt

Eurooppalainen pääkaupunkiseutu ry:n säännöt (3.2.1999)

Nimi, kotipaikka ja toiminta-alue

1 § Yhdistyksen nimi on Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ry. Jäljempänä näissä säännöissä sitä kutsutaan yhdistykseksi. Yhdistyksen kotipaikka on Helsingin kaupunki ja toiminta-alueena pääkaupunkiseutu (YTV-alue).

Tarkoitus

2 § Yhdistys toimii Eurooppalainen Suomi ry:n (ES), jäljempänä keskusjärjestö, sääntöjen mukaisena alueyhdistyksenä.

Yhdistyksen tarkoituksena on;

- edistää Euroopan unioniin ja sen kehittämiseen liittyvää kansaiskeskustelua
- syventää Eurooppa- tietoutta ja yhdentymisen aattellisten, poliittisten ja taloudellisten perusteiden tuntemusta Suomessa,
- toimia Eurooppa-asioissa jäsentensä yhdyssiteenä ja vaikutuskanavana maakunnallisesti ja paikallisesti,
- herättää toiminta-alueellaan kansalaisten mielenkiintoa Eurooppa-asioihin ja yhdistyksen periaatteisiin ja toimintaan,
- ottaa kantaa Eurooppa-asioihin ja tehdä niihin liittyviä aloitteita paikallisille ja muille päättäjille sekä ES:n hallitukselle,
- osallistua toiminta-alueellaan ES:n tiedotuskampanjoiden toteuttamiseen sekä edistää mahdollisuuksiensa mukaan muutoinkin ES:n tavoitteita ja toimintaa.

Toiminnan laatu

3 § Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys;

- hankkii toiminta-alueelta ES:lle uusia jäseniä ja huolehtii jäsenyhteyksien ylläpidosta,
- järjestää kokouksia, keskustelu- ja kulttuuritilaisuuksia sekä juhlia, illanviettoja ja tutustumismatkoja, jotka ovat avoimia myös yhdistykseen kuulumattomille kiinnostuneille henkilöille,
- tiedottaa toiminnastaan ja kannanotoistaan paikallislehdissä ja -radiossa, osallistuu ES:n julkaisujen sekä kirjallisuuden levittämistyöhön sekä harrastaa tarvittaessa myös sivistys- ja opintokerhotoimintaa,
- rohkaisee jäseniään ja kansalaisia laajemminkin osallistumaan Eurooppa-asioita koskevaan kansalaiskeskusteluun,
- osallistuu kansainvälisen Eurooppa-päivän viettoon 9. toukokuuta
- rakentaa yhteistyötä muiden samansuuntaisia tavoitteita ajavien järjestöjen ja liikkeiden kanssa.

Yhdistys voi omistaa ja hallita kiinteistöjä, osakkeita, obligaatioita ja muita arvopapereita sekä toimintansa tukemiseksi ottaa vastaan testamentteja ja lahjoituksia.

Yhdistys voi asianomaisen luvan saatuaan toimeenpanna arpajaisia, myyjäisiä ja rahankeräyksiä.

Yhdistys on suomenkielinen mutta sen tilaisuuksissa voidaan käyttää myös ruotsin kieltä.

Jäsenyys yhdistyksessä

4 § Yhdistyksen jäseneksi voi liittyä jokainen 15 vuotta täyttänyt toiminta-alueella asuva Suomen kansalainen tai Suomessa vakituisesti asuva ulkomaalainen tai oikeustoimikelpoinen yhteisö, joka hyväksyy nämä ja ES:n säännöt ja tarkoituserät ja täyttää sääntöjen mukaiset jäsenvelvoitteensa.

Yhdistyksen jäsenet hyväksyy yhdistyksen hallitus. Henkilö voi samalla hakea ES:n henkilöjäsenyyttä.

Yhdistyksen jäsenellä on oikeus osallistua sen päätöksentekoon, tulla valituksi luottamustehtäviin sekä saada tietoa hallituksen päätöksistä ja muutoinkin yhdistyksen toiminnasta ja tilasta.

5 § Jäsen voi erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti ES:n hallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai ilmoittamalla erosta kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi.

6 § Mikäli yhdistyksen jäsen toimii ES:n peruslähtökohtia vastaan taikka petollisella menettelyllä yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vaikeuttaa yhdistyksen toimintaa, voidaan hänet erottaa yhdistyksestä. Tästä päättää yhdistyksen kokous varattuaan sitä ennen asianomaiselle tilaisuuden selityksen antamiseen.

7 § Yhdistyksen jäsen maksaa jäsenmaksua ES:lle. Sen suuruudesta päätetään ES:n vuosikokouksessa.

Jäsenmaksu sisältää jäsenmaksun keskusjärjestölle niiden henkilöiden osalta, jotka ovat keskusjärjestön jäseniä ja yhdistykselle. Kullekin tulevasta osuudesta päätetään jäsenmaksun suuruudesta päätettäessä. Yhdistyksen jäsenten maksama jäsenmaksu on samalla kyseisen yhdistyksen jäsenmaksu keskusjärjestölle.

Keskusjärjestö kantaa jäsenmaksun posti- ja pankkiyhteyksiä käyttäen. Jäsenmaksu suoritetaan vuosittain kertamaksuna ja se on voimassa aina sitä seuraavan vuoden maaliskuun loppuun, jona jäsenmaksu on suoritettu.

Jäsenmaksujen kanto suoritetaan kahdesti vuodessa. Ensimmäinen kanto tapahtuu vuoden alkupuoliskolla ja toinen vuoden loppupuoliskolla. Jälkimmäiseen kantoon osallistuvat uusien jäsenten ohella vain ne vanhat jäsenet, joilta suoritus on jäänyt alkuvuodelta rästiin.

Yhdistys voi lisäksi kantaa jäseniltään ylimääräistä jäsenmaksua. Sen suuruudesta päätetään vuosittain yhdistyksen vuosikokouksessa.

Hallitus voi hakemuksesta vapauttaa jäsenen jäsenmaksun suorittamisesta määräajaksi ja erityisestä syystä, kuten pitkään kestäneen työttömyyden takia.

Jos jäsen on jättänyt jäsenmaksunsa suorittamatta kahden (2) peräkkäisen kalenterivuoden ajalta eikä suorita jäsenmaksua myöskään seuraavassa rästikannossa, voi yhdistyksen hallitus katsoa jäsenen eronneeksi.

Toimielimet

8 § Yhdistyksen toimielimiä ovat yhdistyksen vuosikokous, syyskokous, ylimääräinen kokous ja hallituksen kokous. Yhdistyksen kokous ja/tai hallitus voi lisäksi nimetä erilaisia jaostoja (esim. nuoriso- ja naistoiminta) tai työryhmiä jotain määrättyä tehtävää varten.

Päätökset yhdistyksen toimielinten kokouksissa tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

9 § Vuosikokous, joka pidetään tammi-maaliskuussa, kutsutaan koolle vähintään viikkoa ennen kokousta jäsenille toimitetulla kirjallisella kutsulla tai ilmoituslehdeksi määrätyssä lehdessä julkaistulla sanomalehti- ilmoituksella.

Sen jälkeen kun yhdistyksen puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja tai muu hallituksen edustaja on avannut vuosikokouksen, käsitellään kokouksessa ainakin seuraavat asiat:

- 1) kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä osanottajien toteaminen
- 2) kokouksen puheenjohtajan, sihteerin ja kahden (2) pöytäkirjantarkistajan valinta,
- 3) työjärjestyksen hyväksyminen,
- 4) hallituksen laatima kertomus yhdistyksen toiminnasta päättyneeltä toimintakaudelta,
- 5) tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto sekä tilinpäätöksen vahvistaminen,
- 6) vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle ja muille vastuuvollisille,
- 7) jäsenmaksun määrääminen sekä mahdollisesta ylimääräisestä jäsenmaksusta päättäminen,
- 8) ajankohtainen tilanne ja sen johdosta mahdollisesti annettavat kannanotot tai muutoin tehtävät päätökset,
- 9) hallitukseen valittavien jäsenten lukumäärä sääntöjen 12 §:n rajoissa ja puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten valinta,
- 10) kahden tilintarkastajan ja yhden- kahden varatilintarkastajan valinta,
- 11) edustajien valinta keskusjärjestön vuosikokoukseen,

- 12) kokouskutsujen julkaiseminen,
- 13) hallituksen jäsenten esittämät muut asiat.

10 § Syyskokous, joka pidetään syys-lokakuussa, kutsutaan koolle kuten vuosikokouskin. Ajankohtaisten Eurooppakysymysten ja hallituksen muiden ehdotusten lisäksi kokouksessa käsitellään hallituksen ehdotus seuraavan vuoden toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi.

11 § Ylimääräinen kokous, joka pidetään hallituksen kutsusta ja sen määräämänä aikana, kutsutaan koolle samoin kuin vuosi- ja syyskokous vähintään kolme (3) päivää ennen kokousta.

Hallituksen on kutsuttava koolle yhdistyksen kokous, mikäli 1/2 yhdistyksen jäsenistä sitä hallitukselta kirjallisesti ilmoittamaansa tarkoitusta varten vaatii. Kokous on kutsuttava koolle yhden (1) viikon kuluessa vaatimuksen esittämisestä.

12 § Yhdistyksen hallituksena sen asioita hoitaa ja sitä edustaa vuosikokouksen vuodeksi kerrallaan valitsema hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 5-20 muuta varsinaista jäsentä.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään kolmasosa sen jäsenistä on saapuvilla.

13 § Hallituksen tehtävänä on:

- 1) suunnitella ja johtaa yhdistyksen toimintaa,
- 2) kutsua koolle ja valmistella yhdistyksen kokoukset,
- 3) panna täytäntöön yhdistyksen kokousten päätökset,
- 4) kirjata uudet jäsenet ja pitää jäsenluettelo ajan tasalla,
- 5) ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin,

- 6) valita tarpeelliset toimihenkilöt (esim. sihteeri, taloudenhoitaja) ja jostot,
7) pitää yhteyttä keskusjärjestöön.

Nimenkirjoitus

14 § Yhdistyksen nimen kirjoittavat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä hallituksen keskuudestaan valitsema sihteeri tai taloudenhoitaja, aina kaksi yhdessä. Hallitus voi lisäksi antaa yhdelle tai useammalle henkilölle oikeuden kirjoittaa yhdistyksen nimen yksin.

Tilivuosi

15 § Yhdistyksen tilivuosi on kalenterivuosi.

Yleisiä määräyksiä

16 § Sääntöjen muuttamiseen tarvitaan yhdistyksen kokouksessa vähintään kahden kolmasosan (2/3) enemmistö annetuista äänistä ja siihen on saatava ennen yhdistysrekisteriin merkitsemistä keskusjärjestön hallituksen suostumus.

17 § Yhdistys ei voi erota keskusjärjestöstä tai purkautua, jos kolme jäsentä sitä kokouksessa vastustaa

18 § Jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan, siirtyvät sen varat ja omaisuus Eurooppalainen Suomi ry:lle.

19 § Asioissa, joista näissä säännöissä ei ole määräyksiä noudatetaan yhdistyslakia.

Lähteet:

Arkistomateriaali:

Eurooppalainen pääkaupunkiseutu ry:n arkistot, keskeisesti kokousten pöytäkirjat, vuosikertomukset ja talouden asiakirjat.

Opinnäytetyö: "SANOJEN PAINOKKUUS PAIKALLAAN, Eurooppalaisen Pääkaupunkiseutu ry:n verkostoituminen ja position muutos toimintasuunnitelmakaudella 2002". Hannele Toropainen, Humanistinen ammattikorkeakoulu, 2003.

Keskustelut ja haastattelut:

Yhdistyksen jäsenille toteutettu sähköinen kysely.

Keskustelut Eurooppalainen pääkaupunkiseutu ry:n hallitusten kanssa 2019-2023.

Haastattelut: Raija Meyer, Eero Minkkinen, Ritva Näränen, Aleksis Pekkalin, Ilari Rantakari, Suvi Rihtniemi.

***Eurooppalainen
Pääkaupunkiseutu ry***

ISBN 978-952-94-8697-7 (pehmeäkantinen)

ISBN 978-952-94-8698-4 (PDF)